

ТЕМА ЧИСЛА: ФІЛОСОФСЬКА ПЕРІОДИКА

Переднє слово

Проблема філософської періодики висвітлюється у цьому числі в кількох вимірах. Перший — публічне звернення до міністра освіти і науки України п. Лілії Гриневич з боку головних редакторів низки провідних гуманітарних журналів щодо стану наукової періодики в нашій країні. Гострота питання великою мірою зумовлена тим, що саме наукова періодика стала улюбленим полем експериментів мініосвітівської бюрократії. Узагальненим втіленням чиновницьких регламентацій у цій сфері став фантом «фахового видання». Двадцять років його пестив і підживлював бюрократичний розум, переінакшуючи час від часу на той чи інший лад відповідно до своїх вельми химеричних уявлень про «науковість». Щоб сьогодні, зрештою, махнути на власний улюблений виплід рукою — «ет, не годиться!» — і породити нове гасло: «Враховується лише те, що надруковане у скопусівських виданнях!» Все інше, треба розуміти, то й не наука вже. Чи треба пояснювати, що наслідки цього нового чиновницького тренду будуть не менш руйнівними для вітчизняних наукових досліджень, ніж від попереднього? І, до речі, хто відповідатиме за рясні зарості будяків — себто «фахових видань» — вирощених під пильним і вимогливим міністерським оком за попередні десятиліття? Автори листа, вочевидь, мають якусь невмирущу (з огляду на «папередніков») надію, що нинішній міністр виявиться особобою, яка нарешті усвідомить шкідливість існування науки як поля бюрократичних експериментів і таки наважиться передати справу організації, впорядкування та розвитку наукових досліджень до рук самих науковців, перетворивши науку на поле плідного співробітництва держави з ученими. А раптом!

Другий вимір теми — стан філософської періодики, її вади, роль у роботі та інтелектуальних пошуках українського науковця. Проведене опитування серед філософів різних міст країни, звісно, не є соціологічно валідним, але цілком успішно виконало роль зондажу умонастроїв та налаштованості філософської спільноти. Маємо сподівання, що цей скромний досвід спонукатиме до більш масштабних і багатопланових досліджень для з'ясування цілісної та об'єктивної картини стану речей.

Коли ми розглядаємо загальну ситуацію, сумлінність спонукає не менш прискіпливо подивитися на себе. Тому всеукраїнський аналіз періодики доповнює статистика журналу «Філософська думка» за останні майже 10 років. У результаті можна побачити як позитивні риси, так і вади існування журналу, що утворює ґрунт для критичної дискусії щодо оптимальної моделі сучасного філософського часопису.

Наступний вимір утворює вже не кількісний, а якісний розгляд досвіду філософської періодики — як вітчизняної, крізь оптику розвитку журналу «Sententiae», першого в країні філософського часопису, внесеного до наукометричної бази Scopus (цим ми не стільки віддаємо данину «новим трендам», скільки оприявнюємо складний і тривалий процес залучення до цієї бази), так і зарубіжної, через огляди німецької, англосаксонської, італійської ситуації. Загалом, маємо надію, читач отримає досить багатоманітний матеріал для власних міркувань, висновків та подальших критичних рефлексій.